

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 14Svp/22/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200308
Dátum vydania rozhodnutia: 20. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200308.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a sudcov JUDr. Petry Príbelskej, PhD., JUDr. Mariána Fečíka, prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M., v právnej veci žalobcu: T. Š., N.. XX.XX.XXXX, A. K. XXX, zastúpeného: JUDr. Marián Jusko, advokát, advokátska kancelária JUDr. Marián Jusko, s.r.o., Račí potok 2385/3, Košice, proti žalovanému: Marcel Bodnár, nar. XX.XX.XXXX, A. K. XXX, zastúpenému: JUDr. Jozef Göbl, advokát, Pytliacká 15, Košice, o preskúmanie ústavnosti a zákonnosti volieb starostu obce Kráľovce uskutočnených dňa 29.10.2022, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a .

II. Žalovanému sa p r i z n á v a voči žalobcovi právo na úplnú náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I. Volebná žaloba

1. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“ alebo „súd“) podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“).

2. Včas podanou žalobou sa žalobca na Najvyššom správnom súde domáhal vyhlásenia volieb starostu obce Kráľovce (ďalej aj „obec“) za neplatné; navrhol zároveň zaviazať žalovaného povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy súdneho konania v plnom rozsahu. V žalobe uviedol, že je neúspešným kandidátom na starostu obce vo voľbách uskutočnených dňa 29.10.2010, keď zo 490 platných hlasov získal 171, zatiaľ čo žalovaný ako zvolený starosta získal 296 hlasov; volieb starostu sa podľa vydaných obálok zúčastnilo 505 z celkom 937 oprávnených voličov v obci.

3. Žalobca v žalobe namietal porušenie § 24 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“), ku ktorému malo dôjsť tým, že členovia volebnej komisie nekontrolovali občianske preukazy niektorých voličov, čo mohlo mať podľa žalobcu vplyv na výsledky volieb z toho hľadiska, že nebolo preverené, či daná osoba mohla v danom volebnom obvode voliť, resp. tá istá osoba mohla odvoliť viackrát pod iným menom. Zanedbanie povinnosti zisťovať totožnosť voličov podľa žalobcu potvrdili štyria v žalobe menovaní svedkovia, ktorých navrhol vypočuť.

4. Žalobca ďalej v žalobe citoval ustanovenia § 22 ods. 3, § 29 ods. 1, 2 zákona o voľbách, uvádzajúc, že počet hlasovacích lístkov musí byť zaznamenaný, teda aj prepočítaný a počet hlasovacích lístkov, ktoré sú k dispozícii, musí byť známy a evidovaný; o všetkých úkonoch súvisiacich s nakladaním s volebnými lístkami ako aj s obálkami musia existovať záznamy v zápisnici tak, aby počet hlasovacích lístkov spolu s ostatným bol rovnaký ako počet lístkov doručených okrskovej komisii. Doslova ďalej uviedol: „Dávam do pozornosti súdu, že okrsková volebná komisia si svoje zákonné povinnosti nespĺnila, pretože všetky volebné materiály vrátane hlasovacích lístkov sa v pondelok 31.10.2022 ocitli na obecnom úrade, pričom doposiaľ nie sú zapečatené a má k nim prístup viacero osôb. Vrátené hlasovacie lístky, nachádzajúce sa na obecnom úrade sú viditeľne v rozdielnom počte“.

5. Podľa vyjadrenia žalobcu sa sčítavania hlasov zúčastnila pozorovateľka F. S., ktorá mu povedala, že asi v štyroch prípadoch sa v obálke pre voľby do samosprávy obce vyskytli po dva hlasovacie lístky, pričom jeden kus bol neoznačený (prázdny) a na druhom boli zakrúžkovaní kandidáti. Žalobca mal za to, že podľa Metodického pokynu Ministerstva vnútra SR na spracovanie výsledkov hlasovania v komunálnych voľbách 2022 mali byť tieto hlasovacie lístky vyhlásené za neplatné, no volebná komisia čistý lístok vyňala a zakrúžkovaný zarátala s odôvodnením, že došlo k zlepeniu lístkov.

6. Žalobca tiež v žalobe upozornil na to, že podľa jeho informácií bola počas dňa volieb viackrát kontaktovaná polícia so sťažnosťami, nakoľko žalovaný ako kandidát na starostu mal porušovať moratórium, keď chodil v priebehu dňa po rómskej osade a podvečer rozdával pred volebnou miestnosťou pizzu, čo by podľa žalobcu malo byť evidované aj na videozázname obecnej kamery. Navrhol vyžiadať si z polície informácie k nahláseným incidentom a kamerový záznam z dňa volieb od obce.

7. Žalobca k žalobe pripojil čestné vyhlásenie F. S., ktorá v deň volieb pôsobila ako ich pozorovateľka a vo vyhlásení popísala svoj pohľad na nedostatky počas priebehu volebného procesu, ďalej pripojil fotografie rozpečatených volebných schránok pre voľby do orgánov samosprávy obce a pre voľby do VÚC, zapečatených hlasovacích lístkov pre voľby do orgánov samosprávy obce a do VÚC, a mobilných hlasovacích schránok.

II. Úkony a skutkové zistenia Najvyššieho správneho súdu

8. Na výzvu súdu sa k žalobe vyjadril žalovaný, ktorý ju navrhol ako nedôvodnú zamietnuť a zaviazal žalobcu k náhrade trov konania žalovaného. Vo vyjadrení uviedol, že so žalobou nesúhlasí, považuje ju za bezpredmetnú, nedostatočne odôvodnenú a nepostačujúcu k tomu, aby súd vyhlásil neústavnosť a nezákonnosť volieb. Poukázal na to, že žalobca ani neuviedol, v čom vidí neústavnosť a v čom nezákonnosť volieb starostu obce, nešpecifikoval konkrétne porušenia a nepriradil k nim príslušné ustanovenia zákona. Zdôraznil rozdiel vo volebnom výsledku medzi žalobcom ako neúspešným kandidátom na starostu obce a žalovaným ako úspešným kandidátom, ktorý bol 125 hlasov z celkového počtu 490 odovzdaných platných hlasov.

9. Žalovaný zaujal názor, že k porušeniu volebného moratória alebo k porušeniu povinnosti členov miestnej volebnej komisie nedošlo, čo navrhol doložiť zápisnicou z volieb, v ktorej nebol zaznamenaný žiaden prehršok alebo náznak porušenia zákona. V tejto súvislosti navrhol vykonať výsluch všetkých členov volebnej komisie, zapisovateľky a pozorovateľov. K svedkom, ktorých žalobca označil v žalobe, žalovaný uviedol, že ide len o štyroch občanov, ktorí sú rodinnými

príslušníkmi žalobcu alebo jeho vernými priateľmi. K vyhláseniu F. S. uviedol, že ide o osobu, ktorá bola v čase, keď bol starostom obce žalobca, v pracovnom pomere s obcou.

10. K námitkam o porušení volebného moratória žalovaný uviedol, že po cca 10 hodinách konania volieb doniesol svojej manželke, ktorá bola vo voľbách pozorovateľkou, kúsok pizze, keďže nemala žiadne občerstvenie, pričom len doniesol jedlo a odišiel. K tejto udalosti bola F. S. privolaná policajná hliadka, ktorá podľa žalovaného všetko prešetrila a nezistila porušenie volebného zákona. Žalovaný sa ďalej vyjadroval k prenosu volebných urien z volebnej miestnosti na obecný úrad, čomu sa však žalobca vo volebnej žalobe nevenoval, tieto okolnosti popisoval F. S. v čestnom vyhlásení pripojenom k žalobe. Žalovaný k vyjadreniu pripojil fotokópiu oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda a neoprávneného nakladania s osobnými údajmi, ktoré podal dňa 08.12.2022 na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Košice - okolie, pričom ho odôvodnil bližšie nešpecifikovanou manipuláciou s volebnými urnami a s kamerovým záznamom obce. Žalovaný k vyjadreniu taktiež pripojil fotodokumentáciu volebných schránok z volieb do orgánov samosprávy obce a z volieb do VÚC, prenosných volebných schránok a zapečatených hlasovacích lístkov.

11. Na výzvu súdu obec predložila volebnú dokumentáciu, ktorej súčasťou tvorili zoznam voličov obce Kráľovce pre voľby do orgánov samosprávy obcí 2022, zoznam voličov v Domove sociálnych služieb Kráľovce, zapečatené hlasovacie lístky pre voľby starostu i obecného zastupiteľstva, s vyčlenenými neplatnými hlasovacími lístkami. Súd si tiež vyžiadal od Okresného riaditeľstva PZ Košice - okolie informácie o všetkých oznámeniach o podozrení zo spáchania trestného činu v súvislosti s voľbami starostu obce konanými dňa 29.10.2022, najmä o zaslanie všetkých takýchto trestných oznámení, zápisníc o vykonaných úkonoch na ich preverenie, a prípadných rozhodnutí a iných písomností, ktorými boli tieto oznámenia vybavené. Z odpovede policajného orgánu súd zistil, že J. K.N. A. podala na žalobcu T. Š. oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu volebnej korupcie podľa § 336a Trestného zákona a marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 Trestného zákona už dňa 11.09.2022 na odbor prevencie korupcie Úradu vlády SR, toto podanie bolo odstúpené na Národnú kriminálnu agentúru. Tá istá osoba podala ešte pred voľbami ďalšie podobné oznámenie na žalobcu T. Š., toto podanie bolo dňa 14.10.2022 odstúpené Okresnému riaditeľstvu PZ Košice - okolie, podozrenia boli preverené s výsledkom, že k žiadnemu protiprávnemu konaniu zo strany T. Š. nedošlo. Dňa 19.12.2022 bolo z Okresného riaditeľstva PZ Košice - okolie na Obvodné oddelenie PZ Bidovce odstúpené tzv. trestné oznámenie žalovaného zo dňa 05.12.2022 podpísané jeho právnym zástupcom o podozrení zo spáchania trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 Trestného zákona a neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona, k veci bola zatiaľ vypočutá F. S..

III. Vybrané zákonné ustanovenia, ktoré Najvyšší správny súd aplikoval

Podľa § 312a SSP žalobca sa môže žalobou domáhať vydania rozhodnutia o neústavnosti alebo nezákonnosti napadnutých volieb, a tým zabezpečiť slobodnú súťaž politických síl.

Podľa § 312j ods. 1 SSP ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o voľbách volič po príchode do volebnej miestnosti preukazuje svoju totožnosť občianskym preukazom, ak v osobitnej časti nie je ustanovené inak. Okrsková volebná komisia zakrúžkuje poradové číslo voliča v zozname voličov a vydá mu hlasovací lístok a obálku. Prevzatie hlasovacieho lístka a obálky potvrdí volič v zozname voličov vlastnoručným podpisom; ak tak urobiť nemôže alebo ak prevzatie hlasovacieho lístka a obálky odmietne podpísať, predseda okrskovej volebnej komisie poznamená túto skutočnosť v zozname voličov. Okrsková volebná komisia vykoná pri podpise voliča opatrenia na ochranu osobných údajov ostatných voličov zapísaných v zozname voličov. Ak volič nepreukáže svoju totožnosť do skončenia hlasovania, hlasovanie sa mu neumožní. To platí aj pre hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Ak ide o obvineného alebo odsúdeného, preukazuje sa jeho totožnosť preukazom odsúdeného, alebo preukazom obvineného, alebo svedectvom dvoch príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže prítomných v miestnosti ústavu, v ktorej sa má hlasovanie vykonať.

Podľa § 184 ods. 2 druhá veta zákona o voľbách ak je v obálke niekoľko hlasovacích lístkov pre voľby do obecného zastupiteľstva, sú všetky tieto hlasovacie lístky neplatné.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z.z. o volebnej kampani volebná kampaň na účely tohto zákona je akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia, koalície politických strán a politických hnutí a kandidátov, za ktorú sa obvykle platí úhrada, smerujúca k propagácii ich činnosti, cieľov a programu za účelom získania funkcie volenej podľa osobitného predpisu. Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech subjektov podľa prvej vety. Podľa ods. 2 volebná kampaň začína dňom uverejnenia rozhodnutia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „vyhlásenie volieb“) a končí 48 hodín pred dňom konania volieb.

IV. Právne posúdenie vecí

12. Rozhodovanie Najvyššieho správneho súdu o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy nadväzuje na predchádzajúcu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy konal a rozhodoval do 31. decembra 2020 (čl. 129 ods. 2 ústavy). V tomto smere možno preto poukázať na judikátorne i doktrínálne východiská rozhodovania.

13. Podstatou ochrany ústavnosti volieb je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy a to predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Garantuje sa pritom všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním. Pod zákonnosťou volieb treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 2/2018 z 6. februára 2019 a tiež porovnaj Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 1166). Povahu volebných zákonov majú predovšetkým zákon č. 180/2014 Z.z. a zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach, pričom právne normy týkajúce sa volieb môžu byť obsiahnuté aj v iných zákonoch [napr. § 11 ods. 1 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)].

14. V konaní o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy sa neuplatňuje teória tzv. „absolútnych vád“ volebného procesu, t.j. takých porušení volebného zákona, ktoré by mali za následok automatické zrušenie volieb (volieb kandidáta alebo výsledku hlasovania). Vzhľadom na túto skutočnosť treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa ich vplyvu na výsledok volieb do zastupiteľského orgánu alebo na výsledok voľby konkrétneho kandidáta (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 7/2010 z 28. apríla 2010).

15. Vo vzťahu k nezákonnosti volieb sa však na to vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 82/07 z 31. októbra 2007). Inými slovami, nie každé porušenie noriem volebného práva vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Každý prípad je potrebné posudzovať materiálne, prihliadať tak na účel a zmysel príslušných právnych noriem ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také porušenie zákona, ktoré už samo osebe spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 96/07 z 16. apríla 2007).

16. Uvedené východiská senát Najvyššieho správneho súdu zohľadnil pri posudzovaní žalobných bodov podanej žaloby, ktorými bol viazaný (§ 134 ods. 1, 2 SSP), pričom dospel k jednomyselnému záveru o nedôvodnosti žaloby.

17. K tvrdeniam žalobcu, že volebná komisia pred vykonaním volebného aktu neoverila totožnosť najmenej štyroch voličov občianskym preukazom, v dôsledku čoho nemalo byť preverené, či daná osoba vôbec mohla voliť v príslušnom volebnom obvode, resp. mohla voliť viackrát pod inými menami, súd uvádza, že takéto podozrenia postrádajú logické opodstatnenie. Spôsob hlasovania voličov je podrobne upravený v zákone o voľbách (§ 24, § 182), ktorý ukladá okrskovej volebnej komisii po príchode voliča do volebnej miestnosti najprv zistiť jeho totožnosť občianskym preukazom a následne zakrúžkovať poradové číslo tohto voliča v zozname voličov a vydať mu hlasovací lístok a obálku. Prevzatie hlasovacieho lístku a obálky volič potvrdzuje vlastnoručným podpisom v zozname voličov. Ak volič svoju totožnosť nepreukáže, volebná komisia mu hlasovanie neumožní.

18. Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie (T/511) volebného obvodu obce Kráľovce, v ktorom bol len jeden volebný okrsk, sa volieb do orgánov samosprávy obce zúčastnilo 505 voličov. Totožnosť každého voliča zapísaného volebnou komisiou do zoznamu voličov musela byť pred uskutočnením hlasovania overená. Žiaden z voličov, ktorý potvrdil svoj zápis do zoznamu voličov vlastnoručným podpisom, už nemohol voliť znova alebo pod iným menom, keďže podmienkou vydania obálky s hlasovacím lístkom voličovi je práve zistenie jeho totožnosti, zakrúžkovanie jeho mena v zozname voličov a vlastnoručný podpis voliča v zozname. Nie je možné vylúčiť, že v menších obciach ako je aj obec Kráľovce členovia volebnej komisie osobne poznajú množstvo voličov a formálne neoveria totožnosť niektorých z nich občianskym preukazom. Tento postup nie je v súlade s textom zákona, ale nie je v rozpore s jeho účelom, ak bola totožnosť voliča zistená jeho osobným poznaním členmi volebnej komisie. Ani takéto overenie totožnosti voliča však volebnú komisiu nezbavuje povinnosti zakrúžkovať meno každého voliča, ktorý príde do volebnej miestnosti, do zoznamu voličov, predtým ako mu je vydaný hlasovací lístok s obálkou.

19. Z uvedených dôvodov súd konštatuje, že ak si členovia volebnej komisie nevyvýkali od štyroch osôb označených v žalobe pred aktom hlasovania občianske preukazy, neznamená, že ich totožnosť neoverili na základe osobného poznania a že ich účasť vo voľbách nebola zaznamenaná v zozname voličov. Skutočnosť, že by tieto konkrétne osoby mohli voliť znova pod iným menom alebo v inom volebnom obvode, žalobca ničím nedoložil a dokonca to ani v žalobe netvrdil. Senát považuje za potrebné zdôrazniť, že nikto z členov miestnej volebnej komisie, ktorá je zložená z delegátov rôznych politických síl, v zápisnici o výsledku volieb neuviedol žiadne výhrady alebo nedostatky k priebehu volebného procesu a všetci členovia zápisnicu bez výhrad podpísali.

20. Najvyšší správny súd preto nepovažoval za potrebné k vyššie uvedeným okolnostiam vykonať výsluch žalobcom navrhnutých svedkov V. T. Š., T. Š., W. T. P. Q. T., ani členov volebnej komisie. Zároveň podotýka, že ani ak by boli uvedené tvrdenia žalobcu pravdivé čo i len v teoretickej rovine, s ohľadom na rozdiel v počte získaných hlasov medzi žalobcom a žalovaným by štyri hlasy uvedených osôb nemali žiaden vplyv na výsledok volieb starostu obce.

21. Rovnaký vplyv na výsledok volieb má aj namietané nesprávne vyhodnotenie štyroch hlasovacích lístkov, ktoré boli podľa tvrdení žalobcu (opierajúcich sa o vyhlásenie pozorovateľky volieb F. S.) vyhodnotené ako platné, hoci boli v obálke po dva hlasovacie lístky, jeden so zakrúžkovanými kandidátmi a druhý neoznačený. Zákon o voľbách takúto situáciu rieši, keď ustanovuje (§ 184 ods. 2), že ak sa v obálke pri sčítavaní hlasov vyskytne viac ako jeden hlasovací lístok, sú všetky takéto hlasovacie lístky neplatné. Ak teda volebná komisia v žalobcom naznačených prípadoch odložila neupravený hlasovací lístok a upravený hlasovací lístok vyhodnotila ako platný, postupovala v rozpore so zákonom. Nakoľko však týmto spôsobom mali byť podľa žalobcu nesprávne vyhodnotené len štyri hlasovacie lístky, nepovažoval senát Najvyššieho správneho súdu s ohľadom, na rozdiel vo volebnom výsledku medzi žalobcom a žalovaným za potrebné dokazovať pravdivosť predmetného tvrdenia a skúmať, či sa jednalo o hlasovacie lístky pre voľby starostu alebo poslancov obecného zastupiteľstva. Akýkoľvek výsledok takého dokazovania výsluchom žalobcom označenej svedkyne F. S. a prípadne členov volebnej komisie by totiž nemohol mať vplyv na výsledky volieb.

22. Pokiaľ ide o ostatné námietky žalobcu k postupu volebnej komisie, musí senát najprv konštatovať, že žalobca v žalobe neuvádza, aké konkrétne povinnosti si volebná komisia nesplnila, k akej volebnej

vade malo týmto podľa žalobcu nezákonným postupom dôjsť a najmä ako sa to malo prejaviť na výsledku volieb. Zo zápisnice miestnej volebnej komisie nevyplýva, že by pred začatím hlasovania nebol zabezpečený dostatočný počet hlasovacích lístkov a obálok, alebo že by niektorému z voličov v priebehu volebného procesu nebolo umožnené z tohto dôvodu voliť. Zo zápisnice vyplýva, že volebná komisia po skončení hlasovania sčítala odovzdané obálky, ktorých bolo 501, teda o 4 menej ako počet voličov zúčastnených na hlasovaní, ďalej uviedla počet platných hlasov pre voľby starostu obce (490) i počty hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom. Súd poznamenáva, že spočítanie nevydaných hlasovacích lístkov a obálok zákon o voľbách volebnej komisii neukladá, predsedu volebnej komisie len zaväzuje nevydané hlasovacie lístky a obálky zapečatiť pred otvorením volebnej schránky a sčítaním hlasov.

23. Najvyšší správny súd zdôrazňuje, že žiaden z údajov uvedených v zápisnici o výsledku volieb žalobca v žalobe nespochybnil a nenamieta ani akékoľvek porušenie zákona pri sčítaní hlasov. Tvrdí len, že volebná komisia si nespĺnila svoje povinnosti, pretože dňa 31.10.2022 sa podľa žalobcu mali na obecnom úrade nachádzať všetky volebné materiály vrátane hlasovacích lístkov, ktoré podľa neho boli nezapečatené a malo mať k nim prístup viacero osôb. Súd zdôrazňuje, že mu ani v tejto súvislosti nie je zrejmé, akého porušenia zákona sa mala volebná komisia pri úschove volebných dokumentov dopustiť a ako sa to malo prejaviť vo výsledku volieb.

24. Tu je treba pripomenúť, že po spočítaní hlasov, podpísaní zápisnice o výsledku volieb a jej doručení okresnej volebnej komisii miestna volebná komisia končí svoju činnosť a volebné dokumenty odovzdáva do úschovy obce v zapečatenom stave, pričom v zmysle pokynu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na úschovu hlasovacích lístkov a iných volebných dokumentov z volieb do orgánov samosprávy obcí v roku 2022 (časť II. Bod 2.1) majú byť volebné dokumenty usporiadané a zapečatené v určených skupinách, pričom zapečatenie jednotlivých skupín dokumentov sa vykoná ich prelepením na kríž papierovou nepriehľadnou páskou. Podľa uvedeného pokynu obec prevzaté volebné dokumenty uschová za každú okrskovú komisiu osobitne v samostatnej úložnej jednotke, ktorá sa nepečatí.

25. Z uvedených pravidiel pre nakladanie s volebnou dokumentáciou možno usúdiť, že dňa 31.10.2022 (v pondelok ráno po sobotňajších voľbách) sa volebná dokumentácia k voľbám do orgánov samosprávy obce nemohla nachádzať inde ako práve na obecnom úrade obce Kráľovce. Zrejme tam mal žalobca ako v tom čase ešte úradujúci starosta možnosť vyhotoviť si fotodokumentáciu, ktorú pripojil k žalobe. V zmysle uvedeného Metodického pokynu bola miestna volebná komisia po ukončení svojej činnosti povinná protokolárne odovzdať volebné dokumenty starostovi, ktorý ich prevzatím prebral zodpovednosť za to, že sa táto dokumentácia nedostane do nepovolovaných rúk.

26. Tvrdenie, že volebné dokumenty nachádzajúce sa dňa 31.10.2022 na obecnom úrade neboli predpísaným spôsobom zapečatené a malo k nim prístup viacero osôb, žalobca nijako bližšie nezdôvodnil a ničím nepreukázal. Fotografie, ktoré priložil k žalobe, naopak svedčia o tom, že hlasovacie lístky pre voľby do orgánov samosprávy obce boli prelepené na kríž nepriehľadnou papierovou páskou a teda boli zapečatené. Metodický pokyn jasne ustanovuje, že úložná jednotka (krabica), do ktorej sa umiestňujú zapečatené volebné dokumenty, sa nepečatí. Žiadne ďalšie relevantné zistenia vo vzťahu k volebným dokumentom z predložených fotografií nevyplývajú.

27. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že po otvorení úložnej jednotky, v ktorej obec zaslala súdu vyžiadané volebné dokumenty, bolo zistené, že tieto boli súdu predložené v zapečatenom stave podľa jednotlivých skupín. Keďže v žalobe neboli uplatnené také námietky neústavnosti alebo nezákonnosti volieb starostu obce, ktorých preverenie by si vyžadovalo kontrolu a preskúmanie (prepočítanie) hlasovacích lístkov alebo obálok, súd jednotlivé skupiny volebných dokumentov nerozpečatoval.

28. Naostatok je potrebné uviesť, že tvrdenie žalobcu zo žaloby: „Vrátené hlasovacie lístky nachádzajúce sa na obecnom úrade sú viditeľne v rozdielnom počte“, zostalo pre senát na účely posúdenia zákonnosti volebného procesu v obci Kráľovce nezrozumiteľné a preto k nemu nevedel zaujať stanovisko.

29. Vzhľadom na uvedené Najvyšší správny súd konštatuje, že tvrdenia žalobcu o nedostatkoch v činnosti miestnej volebnej komisie neindikovali také rozpory so zákonom upravujúcim volebný proces, ktoré by mohli viesť k spochybneniu volebných výsledkov vo voľbách starostu obce.

30. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu, že žalovaný mal porušiť volebné moratórium tým, že počas dňa volieb chodil po rómskej osade, tu musí senát konštatovať, že v žalobe absentuje akékoľvek vysvetlenie, v čom sa chodenie žalovaného po rómskej osade dostalo do rozporu so zákonom a aký vplyv to mohlo mať na výsledok volieb. Takisto žalobcom tvrdené rozdávanie pizze pred volebnou miestnosťou, ktoré žalovaný vysvetlil tým, že priniesol svojej manželke - pozorovateľke volieb občerstvenie a vzápätí odišiel, nie je možné ani pri veľkej fantázii považovať za politickú činnosť smerujúcu k propagácii osoby kandidáta, jeho cieľov alebo programu, za účelom získania volenej funkcie. Takto totiž definuje volebnú kampaň zákon o volebnej kampani, ktorý ju zakazuje na dobu 48 hodín pred dňom konania volieb. Keďže porušenie volebného moratória zo strany žalovaného žalobca v žalobe nekonkretizoval do tej miery, aby bolo na jej základe možné identifikovať akýkoľvek vplyv namietanej činnosti na výsledok volieb, nezostalo súdu iné ako i túto žalobnú námietku vyhodnotiť ako neopodstatnenú.

31. Na základe uvedených zistení a úvahách Najvyšší správny súd rozhodol podľa § 312j ods. 1 SSP o zamietnutí volebnej žaloby ako nedôvodnej.

32. O trovách konania rozhodol súd podľa jeho výsledku a keďže zamietnutie žaloby znamená úspech žalovaného v konaní, priznal mu voči neúspešnému žalobcovi právo na ich úplnú náhradu. Postupoval pritom podľa ustanovenia § 168 SSP, ktoré umožňuje priznať žalovanému právo na náhradu trov len vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať, pričom náhradu trov právneho zastúpeniu tu možno priznať len výnimočne. Toto ustanovenie je však primárne určené na rozhodovanie o náhrade trov konania orgánu verejnej správy, ktorý v správnom súdnictve vystupuje v postavení žalovaného. Konanie vo volebných veciach (o žalobách proti neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy) je však typickým kontradiktórnym konaním, ktorého účastníkmi sú súkromné subjekty (§ 312c, §312d SSP), nie správne orgány či subjekty v podobnom postavení. Ak úspešnému žalovanému vznikli v konaní dôvodne vynaložené trovy, možno považovať podmienku spravodlivého požadovania ich náhrady voči žalobcovi za splnenú. Otázkou vzniku trov a dôvodnosti ich vynaloženia posúdi asistent sudcu Najvyššieho správneho súdu, ktorý v zmysle § 175 ods. 2 SSP rozhodne o výške náhrady trov osobitným uznesením.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

